

2010 ГРУДЕНЬ №25

УНІВЕРСИТЕТ

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Новий рік до нас в гості іде,
А за ним - величаве Різдво.
Народився Христос,
Небо в зорях цвіте.
Україна вітає: «Славимо Його!»

Дорогі колеги, працівники, студенти!

Прийміть щирі вітання з Новим роком і Різдвом Христовим! Нехай ці свята, які є вісниками оновлення, мрій і сподівань, принесуть Вам і Вашим родинам добро, мир, спокій, злагоду і впевненість у майбутньому.

Зичу Вам міцного здоров'я, творчих звершень, родинного щастя, достатку і благополуччя. Нехай Різдвяна зоря запалить у Ваших серцях вогонь віри і любові, надії та оптимізму, наснаги і невичерпної енергії, щоб новий рік став для Вас і Ваших рідних роком добрих перемін, а для України — роком зміцнення і утвер-

дження державності, соціально-економічного зростання, духовного оновлення і процвітання.

Христос народився!

Богдан Остафійчук,
ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор

Дорогі друзі, наші читачі!

Сердечно вітаємо з прийдешніми зимовими святами!

Бажаємо Вам та Вашим рідним і близьким міцного здоров'я, успіхів у всіх починаннях та сповнення найзаповітніших мрій. Сподіваємося на плідну співпрацю з Вами в новому році.

Редакція газети «Університет»

ЗАПОЧАТКОВАНІ ЗУСТРІЧІ

“Господь – моя сила!”

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відкрито цикл зустрічей «Під опікою Божого провидіння», який розпочався зі спілкування з архієпископом, ректором Івано-Франківської

теологічної академії УГКЦ, професором, доктором Софроном Мудрим, ЧСВВ. Упродовж зустрічі ау-

диторії представили ряд відеосюжетів за участю Софрона Мудрого. Проректор з виховної роботи і зв'язків із громадськістю Ганна Карась, владика Володимир Війтишин, директор видавництва “Нова зоря” о. Ігор Пелехатий, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства і теології філософського факультету ПрНУ імені Василя Стефаника о. Святослав Кияк розповіли про його життєвий шлях і творчі доробки в галузі теології та історії, музичної культури українського зарубіжжя. І все це супроводжувалося піснями вокального тріо «Stabat Mater». До вітального слова долучилися також студенти філософського факультету.

Ганна Карась відзначила: «Владика живе життям, яке сповнене ласкою Божою, багато робив і робить для церкви і людей. 40-річна виховна праця в Колегії Св. Йосафата та Івано-Франківській семінарії, 35-річна праця в Українській

секції Ватиканського радіо, 16-літня праця в Івано-Франківській єпархії зробили чудо воскресіння церкви та її структур на Прикарпатті». Сам владика зауважив: «Я видимий знак невидимої Божої ласки». Ідеалом його життя завжди було стати священиком, місіонером. А щастя людини він бачить з Богом і в Бозі. Тому Софрон Мудрий вкотре наголосив на необхідності вивчення в школах християнської етики, завдання якої – навчити дітей розуміти, яка мета людського життя, різницю між добром і злом і хто така людина. «Не маю я жодних скарбів і не приніс вам ніяких подарунків, але єдине, що я можу вам дати – це Боже благословення». Гаслом архієпископа завжди були слова: «Господь – моя сила!»

Не забули привітати Софрона Мудрого з його

88-річчям. Присутні відкрили рецепт його молодості – любов до життя та молоді. **Роксолана Пірус,** прес-секретар ректора

Через життя із римою удвох

У цей день у актовій залі нашого університету ніде було яблуку власти. Наш гість – відомий поет Дмитро Павличко. Почути його голос і слово поспішили студенти різних факультетів, працівники університету, гості.

«До нас завітав почесний доктор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, людина, яка дуже багато робить для своєї держави, для поширення українства у всьому світі, пише чудові вірші – Дмитро Васильович Павличко, – розпочав розмову ректор, член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук Богдан Остафійчук. – Він ще наш почесний студент, адже в часи ректорства шанованого нами Олександра Устенка його фотографія займала місце серед почесних студентів поруч із фото Ірини Вільде. Це надає нашому колективу великої ваги, тому що не в кожному науковому закладі є такі авторитетні люди – істинні друзі. Але краще, щоб Дмитро Васильович розповів про це сам. Зараз попрошу виступити нашого талановитого викладача, автора багатьох підручників, доктора філологічних наук, професора Ольгу Слоньовську.»

«Для мене дуже почесно і відповідально говорити про людину, з якої в українській поезії розпочиналися часи «хрущовської відлиги». Він автор вірша «Коли помер кривавий Торквемада». Це був місток між літературою Рильського, Сосюри і між шістдесятниками, величезна відповідальність, точка відліку, рух від якої не зупинився і досі,» – наголосила Ольга Володимирівна.

Далі вона в емоційно привабливій розмові відкрила присутніх нелегкі і тернисті дороги його складної біографії, акцентуючи на філософському осмисленні творчого становлення від юнака до зрілого поета, громадського діяча, шанованої людини в Україні і за її межами.

Народився поет у селі Стопчатіві Коломийського повіту на Станіславщині (тепер Косівський район Івано-Франківської області) у вересні 1929 року в багатодітній селянській родині. Точної дати народження сина батьки не пам'ятали, лиш мати скаже, що народився, коли копали картоплю. Згодом Павличко про це згадає у своїй поезії: «До мене четверо вродилось./ Ще й після мене мала двох.../ Та не всі дожили: «...четверо лишилось./ А трьох забрав до себе Бог». І продовжує: «Вона не пам'ятає дати./ Лиш пам'ята, що восени./ Вродився я, коли копати/ Картоплю з батьком йшли вони.»

За словами доповідачки, талант не може народитися на землі, яка не має виняткової миловидності й ласкавого підсоння, тому й не випадково вбачає подібність малої батьківщини поета з Шевченковими Моринцями чи з Франковими Нагуєвцями.

Як на мене, то назвав би ще подібними збіги обставин і часу народження наших талантів, хоча б у Довженка: «Ой у полі родила мене мати моя./ У полі творив я насіння для людства./ У полі лежу. Всміхаюсь у вічність.» Що вже казати про Шевченка?!

І вже перед нашими очима, зі слів Ольги Володимирівни, пропливають ті далекі розбурхані хвили Галицького життя-буття 40-60 рр.

XX століття. В уяві малюється образ поетового батька, освіченої людини. Він воював у Січових стрільцях, сидів у в'язниці Бригідки, був одним із очільників повстання ув'язнених, які зуміли вирватися на волю. Мати поета знала напам'ять «Кобзар» і поему «Панські жарти» І. Франка. Листи, які вона диктувала, були «справжніми поемами» з повним арсеналом художньо-мистецьких засобів. Саме від неї успадкував син любов до поетичного слова.

Із розповіді пані Ольги видається, що насичені нотатки з біографії Дмитра Васильовича збагачують уяву про те далеке минуле жайття, яке випало на долю нашого народу, а він – частинка того відгомону, кому долею написано нести пережите римованим словом через час і відстані.

Вона продовжує – і зала замовкає в абсолютній тиші, бо кожне мовлене слово – новий засів для спраглих і жадаючих студентських сердець. Поміркуйте самі: навчання в Коломийській гімназії, досконале опанування німецької і польської мов, допомога «невільникам» з єврейського гетто, розташованого неподалік гімназії, ціною власного та друзів життя: «Дощ звисав із неба, як верета, / Виступала кров з густих боліт, / Підкрадався я вночі до гетта, / Кидав хліб через колючий дріт». Німці застрелили красеня брата Петра. Далі пан Дмитро у лавах воїнів УПА з надією поквитатися за брата, потім Станіславська тюрма, допити, катування, звільнення за відсутністю прямих доказів. Після закінчення середньої школи подає документи до Станіславського медінституту, потім до Чернівецького університету на фізичний факультет. У двох випадках – невдача, бо не член комсомолу. За літру самогонки отримує комсомольський квиток у рідному селі. Спроба стати студентом філософського факультету Київського університету виявилася теж безуспішною, хоча знання були блискучі. Відвідавши Міністерство освіти, отримує рекомендацію до Львівського університету на істфак. Але поки добрався на дахах вагонів, то вільних вакансій не залишилося. Тож вступив на спеціальність «Логіка і психологія», яку йому запропонували. Після першого семестру перевівся на українську філологію. На 5 курсі на провокаційне запитання викладача політекономії, якою мовою читати лекції, відповів: «Українською – це ж університет імені Івана Франка!». Тільки його визнання на той час стало на заваді відрахування з числа студентів. Потім було відрахування з аспірантури за «націоналістичний вплив», потрактоване ректором «за неуспішність», бо «націоналізм» – це тавро, з яким не візьмуть на роботу.

Але все-таки з 1957 по 1959 рр. працює завідувачем відділу по-

ЗНАМЕНИТИ ГОСТІ

езії в «Жовтні» (тепер «Дзвін»). За першу збірку «Любов і ненависть» (за пропозицією М. Бажана) його заочно приймають до спілки письменни-

але до нас проривається голос ненависті до тогочасної тоталітарної системи та її керівників. Вони пронизують гостротою передчуття, вічним

ків. З 1963 року працює на кіностудії О. Довженка. Разом з В. Денисенком пише сценарій до фільму «Сон» про Т. Шевченка, згодом – до «Захар Беркут» за одноіменною повістю І. Франка. У фільмі «Сон» прозвучала його пісня «Лелеченьки», що перегукується з піснею на слова Б. Лепкого «Чуєш, брате мій», чий підтекст – лиха доля розкиданих по світах українців. На слова нашого земляка написано багато пісень, але пісня «Два кольори» (1965 рік) на музику О. Білани отримала чи не найбільше визнання. Після виходу у світ 1968 року книги «Гранослов» та передмови Дмитра Васильовича до книги Б.-І. Антонича «Пісня про незнищенність матерії» його почали звинувачувати в націоналізмі. За часу редакторства в журналі «Всесвіт» 1971-1978 рр. почалася публікація зарубіжних письменників зі світовими іменами. З ним разом працювали знамі українські перекладачі, а саме: М. Лукаш, Г. Кочур, які перекладали з первинного авторського тексту. Почалася скарги, донеси, накладки. Редактора змушували подати заяву на звільнення за власним бажанням. Згодом він скаже: «Це була помста ЦККПРУ за мою непокірність». Безумовно, що говорити про творчість нашого земляка в рамках цієї зустрічі неможливо, бо тільки на перелік виданих ним творів, мабуть, не вистачило б часу, не те, щоб на їх літературно-критичний аналіз. Та все-таки неможливо оминати його збірку поезій «Правда кличе» 1958 року. І хоча вона розпочиналася циклом «Ленін іде» та викривальними віршами про націоналістів у поезії «Коли помер кривавий Торквемада»,

«алармом», «здох тиран, але стоїть тюрма». З часом цю книгу вилучили з бібліотек та книжкових магазинів і порізали на спеціальних січкарнях, призначених для нищення секретних документів. На четвертому з'їзді покритикувати збірку доручили П. Тичині, але він лише окремими натяками (не назвавши прізвища), дав зрозуміти поету про недопустимість подібного в майбутньому.

Пані Ольга продовжує, а мені здається, що в цій сьогоднішній аудиторії задоволені всі: присутні, бо слухають цікаву лекцію про свого земляка-поета; сам поет, бо ж не кожному вдається почути визнання і бути відомим ще за життя; і, звичайно, автор блискучої розповіді, що нас крок за кроком веде життєвими шляхами цієї неординарної людини, відчувачи щасливий погляд Метра.

Далі ми із захопленням слухаємо про неперевершеність Павличка в інтимній ліриці (за оцінкою Ліни Костенко); про його працю на дипломатичній роботі; депутатську місію, причетність до написання Акта проголосшення незалежності України; активну позицію Громадянина, Українця і просто Людини.

Вона замінчила, а зала прилипла на якусь мить, щоб з новою силою вибухнути бурхливими оплесками.

Богдан Костянтинович просить до слова «винуватця» цієї зустрічі. І присутні знову поринають у тишу, щоб слухати не так часто, але так бажаного гостя, майстра слова.

Він трішки подумає і промовить: «Ольга Слоньовська мене дуже зворушила. Дякую їй і п. ректору, що зібрали стільки студентів, викладачів для цієї зустрічі. У мене було

важке життя, але я щаслива людина, бо мав змогу знати класиків нашої літератури П. Тичину, М. Бажана, М. Рильського, А. Малишка та ін. Наші погляди в оцінці тогочасного життя співпадали, вони мене любили.

Дмитро Васильович розповідає про заstorogu М. Рильського не друкувати вірш «Коли помер кривавий Торквемада», але він не послухався і все-таки надрукував його у Львові, вдало замаскувавши початок книги улесливими для влади віршами.

Поет знайомить присутніх з гостями, що прибули разом з ним, а це громадський діяч М. Ратушний, генеральний секретар великої координаційної ради (де Павличко – голова) Л. Кононко, актриса К. Криворучко. Щодо останньої, то вона багато часу проводить у архівах, збираючи матеріал про Олену Телігу, бо на прохання поета мусить написати про неї книгу.

Від дорогого гостя університет отримав у подарунок десятитомну книгу «Антологія пам'яті державотворення Х – ХХ століть». Поет зауважив, що це антологія української літератури від перших творів київських князів до теперішніх часів.

Д. Павличко наголошує на своїй причетності до написання багатотомника (він є автор ідеї).

Поет жартівливо розповідає про час вступу в Київський університет, коли на батькові гроші пригосщав дівчат (хоча йому сподобалася одна, але не міг відмовити іншим); про зустріч зі своєю вчителькою, яка на той час жила в Києві; про здивування і біль через відсутність у столиці України рідної мови; про батькові поневіряння у Львові, адже був засуджений до смертної кари, але залишився живий, бо впізнав по кроках (згадайтеся про лядські можливості в екстремальних умовах) свого односельчанина, сусіда, що охороняв в'язнів. На вмовляння випустити його та інших засуджених, земляк погоджується і відчиняє камеру.

З жalem констатує про право українців говорити рідною мовою в себе на батьківщині і стверджує, що українська мова була, є і буде, бо нас багато!

Не забуває Дмитро Васильович і тих, хто через певні обставини проживає за межами батьківщини. Таких українців є близько 20 мільйонів. Він охарактеризовує стан земляків у Росії. Вважає, що цей стан далеко не найкращий. Щодо Молдови, то й тут не все гаразд. Наприклад, в українських школах викладають тільки два предмети українською мовою.

Зустріч йшла до свого логічного завершення. На закінчення поет потішив аудиторію декламуванням своєї інтимної лірики, сила слова і мелодійність якої ще довго звучала в серцях присутніх студентів та викладачів.

Любомир Кліщ

СКЛАДОВІ УСПІХУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

Змагаються майбутні правники

9-11 грудня 2010 р. в Юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбувся III Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з теорії та історії держави, а також студентський Всеукраїнський конкурс «Вдосконалення судової системи України у світлі судової реформи».

На цих науково-практичних заходах була представлена чи не вся студентська еліта правового профілю нашої держави. Разом молоде покоління юристів з Києва, Донецька, Харкова, Івано-Франківська,

Львова, Чернівців та Львова збрала світла юнацька ідея професійного вдосконалення правового поля та судової системи України, пропозиції та шляхи для якого вони висвітлювали у своїх роботах. Партнерами Юридичного ін-

ституту в організації конкурсів стали Ліга студентів Асоціації правників України та міжнародна студентська організація «The European Law Students' Association», провідне видавництво юридичної

літератури «Юрінком інтер». Переможці отримали дипломи, грамоти, подарунки, а учасники – передсвяткові розваги серед мальовничого Прикарпаття.
Любов Шевчук,
голова наукового сектору
координаційної ради
студентського самоврядування
Юридичного інституту

IV Всеукраїнський конкурс професійних читців імені Романа Черкашина

9-10 листопада 2010 року в Харкові відбувся IV Всеукраїнський конкурс професійних читців імені Романа Черкашина. Серед 27 учасників були студенти мистецьких вишів, молоді актори з Івано-Франківська, Львова, Києва, Полтави, Сум та Харкова.

Студенти V курсу спеціалізації «Актор театру і кіно» Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Катерина Тисяк і Олексій Бакін – серед переможців конкурсу. Катерина Тисяк – лауреат III премії, Олексій Бакін – дипломант. На конкурсі студенти виконували літературно-публіцистичні композиції «Все на світі з любові» за творами Івана Франка і Світлани Короненко, «Чоловіче та жіноче начало» за оповіданнями Роберта Бекера.

Студентка V курсу спеціалізації «Актор театру і кіно» Олена Семенькова отримала лише диплом учасниці конкурсу. Але її виконання літературно-публіцистичної композиції про Сергія Єсеніна та Айседору Дункан «Кохання двох Світів» не залишило байдужими організаторів ще одного конкурсу, а саме: російськомовного імені Олександри Петрівни Леснікової, що відбудеться в Харкові у травні 2011 року. Студентка вирішила спробувати свої сили і готує поезію Марини Цветаєвої.

До конкурсу студентів підготувала викладач сценічної мови Інституту мистецтв, доцент, заслужений працівник культури України Надія Кукуруза.

Надія Кукуруза

Андріївські вечорниці Юридичного інституту

Ми зобов'язані берегти традиції, адже в них живе душа народу. Невже можна уявити собі якусь національність без звичаїв? Як би ми, українці, відрізнялися від інших народів? Мудрість віків тече в жилах сучасників, нагадуючи нам про нашу індивідуальність та неповторність. Маємо відчувати свою автентичність, не забуваючи про те цінне єство українського народу, яке оповите віками.

Пісні, співи, танці, гуляння, ворожіння ... і ще багато, багато іншого асоціюється в нас з Андріївськими вечорницями. Мені завжди хотілося хоча б на мить потрапити в минуле, краєм ока зазирнути в стару глиняну хату, побачити таїнство ворожіння, того справжнього, що вже не дійшло до нас. Хотілося б відчувати той душевний неспокій, хвилювання, що виражене в ревному дотриманні обряду тих часів, неможливості його порушення, що

так гарно описували у своїх неповторних творах наші літературні генії Гоголь та Кот-

ляревський. Саме вони дали можливість нам поринути у те таїнство вечорниць...

А що можемо зробити ми? Як можна відновити або вберегти традицію в сучасних умовах? Це потрібно, насамперед, для себе, для пам'яті наро-

ду та майбутніх поколінь...

Уже третій рік поспіль студенти Юридичного інституту організують Андріївські вечорниці в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Постійно допомогу в організації цього дійства надає Студентський центр культури університету. З року в рік зростає кількість студентів, які долучаються як до організації такого святкування, так і до його споглядання.

Ми повертаємося самі і стараємося ввести вас у той первинний світ традицій, що супроводжують це таємниче свято Андрія. Основне завдання – відновити його первозданність та не загубити навіть найменших деталей обрядів.

Кожен з нас має берегти у своєму серці любов до народу, що неможливо без шани до його традицій.

Ольга Яворська,
голова культурно-просвітницького сектору координаційної ради Студентського самоврядування Юридичного інституту

КАЗКОВИЙ СВІТ ДОРΟΣЛИМИ ОЧИМА

“Попелюшка” заговорила німецькою

Стара скриня повна всякої всячини. Серед старих іграшок – книжка із загublеними сторінками, книжка з надзвичайними, чарівними історіями-казками. Казка – чарівний світ, який неймовірно добрий і неповторний. Особливо,

дуже довго. Виступ став дебютним для студентів. Також варто звернути увагу на те, що казка озвучена студентами німецькою мовою. Але казка б не відбулася без допомоги та підтримки улюблених викладачів німецької мови Надії Іванівни

коли поринаєш у світ братів Грімм! Ось тобі світ і любові, і доброти, і жорстокості. Саме відчути себе героями улюбленої казки всіх дівчат, якою є казка «Попелюшка», спробували студенти II курсу Інституту туризму Прикарпатського національного університету ім. В.

Стефаніка, а саме: Байкар (Іоланта Якубовська) запровадила нас у чудову хатину доброго лісного і познайомила з героями казки Попелюшкою (Євгенія Вайгініс), її сестрами (Світлана Кирик та Діана Боровська), злою мачухою (Ольга Пискливець), феєю (Таїсія Свачій), принцем (Ігор Ступницький), королем (Василь Левицький), танцмайстером (Ростислав Юрків). Також у виставі брали участь Арслан Палванов та Борис Куцевалов. Вистава була дуже цікавою, хоча тривала не

Савчук та Христини Дмитрівни Комар. Велике спасибі їм за це !!!

Вже влаштований так світ, що добро перемагає зло, тому казка закінчилася щасливо. А студенти II курсу зрозуміли, що без віри з дитинства в добру казку не-

можливо перейти через всі перешкоди в житті. Вони готові влаштувати зустріч з іншою казкою.

І ця казка буде також зі щасливим кінцем...

Іоланта Якубовська

Допомога студентів Святому Миколаю

Чи не найулюбленишим святом малечі є свято Миколая. У студентські роки часто згадуєш ті миті, коли вранці 19 грудня, тільки но розплющивши повіки, якнайшвидше намагаєшся дізнатися, що ж приніс Святий Миколай цього року. З цікавістю заглядаєш під подушку, а з ще більшою цікавістю батьки заглядають тобі у вічі, чи відгадав Святий Миколай твої бажання.

Проходять роки, із трепетом душі згадуєш і чудове свято, яке святкують з давніх-давен в Україні та далеко за її межами, і теплі, дбайливі батьківські очі, в яких ми завжди залишаємося дітьми. З найтеплішими згадками про дитинство приходять і думка, що не кожна дитина відчує світлу атмосферу цього дня. Не всі діти мають люблячих батьків, тож подбати про подарунки для них – справа громади. Студенти нашого університету вирішили допомогти Миколаю в його благодійній справі.

Організаторами благодійної справи були сенатори факультетів, які в найрізноманітніший спосіб зуміли заохотити студентів до збору коштів, одягу, іграшок та інших необхідних дітям речей. Не байдуже до цієї місії поставилися і викладачі, які не тільки намагалися створити сприятливу атмосферу для благодійної роботи студентів, а й активно допомагали їм. Надзвичайно добре попрацювали студенти Інституту історії і політології, які на своєму факультеті влаштували справжній аукціон, організатором якого була доцент кафедри історії України Тамара В'ячеславівна Галицька-Дідух, а керівником – сенатор факультету Дмитро Свінцицький. Під час аукціону студенти мали можливість викупувати відrobки, додаткові бали до екзамену, а всі зібрані кошти відправили у відповідні заклади.

Збір коштів на тлумачську школу-інтернат організував Інститут іноземних мов, зокрема викладачі кафедри французької літератури.

Допомогу в різних формах надали також студенти економічного, філологічного факультетів, Педагогічного інституту, Інституту мистецтв, Юридичного інституту та ін. Для сиріт організували різноманітні вистави, концерти, ігри, бесіди. Чимало студентів є представниками різних молодіжних організацій, зокрема ветерана «Миколаївського руху» Мальтійської служби. Вони долучали до збору коштів не тільки студентів, а й усіх тих, кому не є байдужа доля дітей, у яких немає сім'ї.

Нехай Святий Миколай завжди обдаровує всіх своїми щедротами, а також натхненням на благодійні діяння.

Леся Палагіцька

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Феноменологія та філософія
релігії

12-14 грудня відбулася значуща подія в науковому світі – міжнародна конференція «Філософія і феноменологія релігії: демаркація предметних полів» на базі Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Метою конференції було, зокрема, привертання уваги до феноменології та філософії релігії, аналіз існуючої ситуації та перспектив подальшого її розвитку у взаємозв'язку українських та зарубіжних наукових напрацювань.

Співорганізаторами конференції виступили Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г. Сковороди НАН України, Українська асоціація релігієзнавців, кафедри філософії, релігієзнавства і теології ПрНУ ім. В. Стефаника, Інститут релігієзнавства Ягелонського університету (Польща), Координаційна рада країн СНД і Балтії з проблем теоретичного і практичного релігієзнавства Московського, Санкт-Петербурзького та Амурського університетів (Росія). Учасниками були науковці кафедри філософії та політології Прикарпатського юридичного інституту ЛДУ ВС на чолі з Оксаною Терешкун. Офіційна частина проходила 13 грудня в Будинку вчених ПрНУ ім. В. Стефаника. З привітальним словом до учасників конференції звернувся проректор з наукової роботи Іван Миронюк, декан філософського факультету Ігор Гоян, доктори наук, професори Людмила Филипович (завідувач відділу історії релігії і практичного релігієзнавства, віцепрезидент УАР, м. Київ), Казимир Банек (директор Інституту релігіє-

навства Ягелонського університету, м. Краків), Вікторія Ларіонова (завідувач кафедри філософії ПрНУ ім. В. Стефаника), Святослав Кияк (завідувач кафедри релігієзнавства і теології ПрНУ ім. В. Стефаника). Зокрема, професор Іван Миронюк зазначив, що українська наука на порозі дегуманізації, тому ця і подібні конференції є потрібними та на часі.

Людмила Филипович підкреслила, що фундаментальна наука, у тому числі й релігієзнавча, стає на сьогодні потребою суспільства – українського, польського, російського тощо. Окрім того, за словами доповідачки, феноменологія релігії – традиція, яка потребує розвитку повсюдно, адже дух не розрізняє центр чи провінцію. Казимир Банек розкрив особливості дослідження феномену релігії в Інституті релігієзнавства Ягелонського університету. Вікторія Ларіонова окреслила основні напрацювання, проблеми філософії та феноменології релігії прикарпатських науковців. Святослав Кияк звернувся до релігійних процесів України в контексті об'єднання Європи. Автори Генрих Гофман (д.філос.н., проф., керівник відділу Історії релігій Інституту релігієзнавства Ягелонського університету), Ірина Богачевська (д.філос.н., доц., зав. каф. суспільних наук УДУ фінансів та міжнародної торгівлі, м.Київ), Ярослав Гнатюк (к.філос.н., доц. каф. філософії ПрНУ ім. В. Стефаника) презентували нові наукові видання, зокрема, Вікторія Ларіонова - підручник «Феноменологія релігії». У процесі секційних виступів висловлювали, аргументували різні теоретико-практичні

аспекти філософії релігії, феноменології релігії, вели дискусії.

Наступного дня провідні науковці виступили з міні-лекціями для студентів філософського факультету. Професор Филипович зазначила, що на сьогодні потрібна енергетична потенція, яка б зупинила скочування України до рівня країн третього світу. Цьому сприятиме плекання еліти, щоб ніхто зі студентів-філософів не загубився, а зміг застосувати своє професійне призначення як у філософії, так і в будь-якій сфері суспільного життя на рівні виокремлення, аналізу, тлумачення ідей, поширення професійної філософської, релігієзнавчої позиції в суспільстві. Є потреба підвищувати в собі опірність прагматизації, матеріалізації життя. «Я живу в межах національної ідеї, і мені у ній комфортно», - підкреслила Людмила Филипович. Студентів закликала вивчати іноземні мови для можливості гідної презентації української науки у світі та збагачення світовими надбаннями. Сергій Здіорук (к.філос.н., зав.відділу гуманітарної політики Національного інституту стратегічних досліджень) окреслив стратегічні інтереси України з позиції релігієзнавства, наголосив на тому, що ви могами щодо підбору кадрів у НІСД є патріотизм і професіоналізм, та закликав до співпраці. Особливо зацікавили релігієзнавців виступи українських науковців Віти Титаренко (докторант Інституту філософії ім. Г. Сковороди НАН України) щодо прогнозування; Олександра Сарапіна (к.філос.н, доц.каф. релігієзнавства КНУ ім.Т. Шевченка) про герменевтичну феноменологію релігії; Ганни Кулагіної (ст.наук.співр. Відділення релігієзнавства НАНУ, м. Івано-Франківськ) про інтерпретацію духовного досвіду; Ірини Богачевської про методологію лінгвістичного релігієзнавства. Польські науковці Казимир Банек та Генрих Гофман подали дефініції релігієзнавчих понять, структуруацію окремих тем.

На підсумковій сесії підвели підсумки: окреслили провідні напрями наукових пошуків, можливості публікацій, проекти подальшої співпраці у сфері феноменології і філософії релігії. Конференція сприяла налагодженню наукових та міжособистісних контактів науковців, студентів, стала своєрідним поштовхом до співпраці щодо розвитку української феноменології та філософії релігії у взаємодії зі світовим досвідом.

Ольга Радченко,
кандидат філософських наук

Доцент Інституту історії і політології

Іван Монолатій:

“Нам треба зайвий раз ставати на наш національний мозіль і вказувати на історичний досвід та хиби”

Іван Монолатій – кандидат історичних наук, доктор Українського Вільного Університету в Мюнхені, доцент кафедри політології Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, член Національної спілки краєзнавців України, Наукового товариства імені Т. Шевченка, Всеукраїнського громадського об'єднання «Наукове гуманітарне товариство», Капітули Незалежного культурологічного журналу «І», історико-краєзнавчого об'єднання «Моє місто». Автор монографій і численних публікацій, у яких досліджується діяльність суб'єктів західноукраїнської етнополітичної сфери, міжетнічні відносини та міжетнічні процеси на західноукраїнських землях кінця ХІХ – першої половини ХХ століть.

українським героям, пошановують пам'ятні місця і дати, пов'язані з діячами національно-визвольної боротьби, пишуть історичні дослідження про пережите нашим народом; національно-патріотичного змісту набувають освіта, культура, повертається забуте і свідомо вихолощене, знищене. Але зауважу, що водночас ми не маємо (або маємо дуже мало) увіковчених у цій політиці пам'яті згадок про польське, єврейське чи ж німецьке населення, яке також було творцем нашої спільної історії, тому що воно – активний творець повсякденного життя на українських етнічних землях щонайменше 200 років. Це населення жило, творило та вважало Галичину чи Буковину своєю домівкою. Як науковець я б сказав, що не тільки у нашому регіоні масо викривлену ситуацію, коли частина цієї пам'яті про етнічні спільноти свідомо стирається і владою, і громадськістю. Ні школяр, ані студент, який може й хоче знайти інформацію про етнічні меншини та їхню історичну долю, не зможе знайти відповідних знань у наших патріотично налаштованих містах Коломиї, Івано-Франківську, Львові, Тернополі. Натомість ми бачимо «вип'ячування» своєї українськості в сучасній державі. Інше. Наш Основний Закон декларує толерантне ставлення до всіх громадян країни, незалежно від етнічної, релігійної, майнової чи то статевої ознак. Очевидно, нині Україна має деякі вади розвитку свого державного націоналізму як такого, але це пов'язано не з менталітетом нетерпимості, а більше якраз з негативними історичними процесами, які пережив український народ, з нинішньою безвідповідальною поведінкою національного проводу.

Природно й те, що Україна мусить відтворити свій власний, а не чужий Пантеон національних героїв, як і кожна держава, яка шанує свій народ та свою історію. І за цих умов кожній владі в Україні доведеться з повагою ставитися до цієї галереї національних подвижників, будь вони уособлені Сидором Ковпаком, а чи Степаном Бандерою. І це теж наша спільна історія, яку не можна розчерком пера чиновників чи псевдонауковців викреслювати; не можна (як це тепер робиться в шкільних підручниках) викреслювати Українських Січових стрільців, звитягу героїв Крут, Дивізію «Галичина». Різноголосі заяви політиків-псевдонауковців, що той чи інший національний герой не такий, приклеювання ярликів є недоречними і шкідливими. Тому дискусії в царині історії мають відбуватися між істориками, в царині політичних партій чи їхнього досвіду – між політологами, а спекуляції на ці теми повсякчас будуть шкодити державній і, зокрема, етнонаціональній політиці.

– Хто мав би давати оцінку процесам, які реально відбуваються, скеровувати їх у конструктивне русло?

– Звичайно ж, мало би бути створене експертне середовище, куди були б залучені не лише історики, але й політологи, соціологи. Зокрема, мали би проводити соціологічні вибірки стосовно настроїв багатоетнічного населення України. Думаю, що такі інституції просто витребувані часом і саме в нашому регіоні, який може показати як негативний, так і позитивний досвід міжетнічного спілкування. Українська наука в цьому плані робить значний поступ. Вивчення ет-

– Іване Сергійовичу, розпочну з цікавого дослідження, яке стосується українських ксенофобій. На запитання “Чи взяли б Ви у сім'ю росіянина або чи став би він Вашим другом?” на Західній Україні відповіли згодою лише 15% респондентів. Про це заявив на прес-конференції Микола Шульга, заступник директора Інституту соціології НАН України. Цей показник “любви” (за даними експертів) знизився за останні роки. Не хотіли б пускати взагалі в країну росіян 6 - 7% опитаних на Західній Україні. У Центральній Україні росіян в Україні не хочуть бачити 7 - 8%. На Півдні і Сході країни цей відсоток приблизно дорівнює нулю. За даними згадуваного опитування, в Україні також зберігається досить високий рівень ксенофобії стосовно ромів і євреїв.

Отже, етнічні націоналізми та, зокрема, український націоналізм. Де справедлива природна поведінка нації, яка самоідентифікується, а де – початок ксенофобії?

– Україна на сьогодні є тією державою, яка націоналізується, намагається проявити свою українську сутність, – оце і є її націоналізм. Серед іншого це відображається в політиці пам'яті, яка активізувалася з відновленням української незалежності 1991 року. Говоритиму на прикладі Західної України. Будують пам'ятники

нополітичних сюжетів у нашому регіоні я особисто розпочав понад 10 років тому. А в цілому в Україні спостерігаємо тенденцію, коли історики, соціологи, політологи та державознавці звертаються до цієї проблематики, оскільки усвідомлюють новий, інший формат міжетнічних відносин. Не лише конфліктних, але й компромісної діяльності політичних акторів. Ясна річ, що в кожного народу були і герої, і зрадники за різних політичних режимів. Але наша, ще раз зауважу, спільна, а не тільки «україноцентрична» історія не була ані чорно-білою, ані моношаблонною, вона була і є явищем багатосюжетним. Різні події витворюють гаму зовсім інших висновків. Навіть таких, про які йшла мова в згаданому вище соціологічному дослідженні. Це точно, що сучасне населення Прикарпаття, яке в основній масі є українським, не надто толерантне до «чужих», тобто етнічних меншин. Іноді ми у своїх бідах зовсім безпідставно вбачаємо руку/ногу/плечі Москви, Варшави, Бухареста чи інших закордонних столиць, інших держав загалом, вперто не бачимо очевидної проблеми в самих собі. Тому в кінцевому результаті зринають малопривабливі для «українського» вуха трактування нашої історії та їхні осучаснені форми. Це й сепаратистські заклики на Закарпатті через актуалізацію окремими «свідомими» політиками проблеми карпатських русинів, розігрування «кримської карти» в українсько-російсько-турецьких відносинах, заяви про необхідність перегляду державних кордонів тощо. Як на мене, то все це є показником, що в політиці, на жаль, маємо наявність подвійних стандартів – теоретичних (суто для науковців) і практичних (для політиків і політиканів). І лише в науці ці питання актуалізують, вивчають, деталізують, роблять конкретні висновки й рекомендації. Та чомусь влада їх майже не використовує для міждержавного і місцевого діалогу з цих питань.

– Який практичний характер мають Ваші тривалі наукові студії з питань етнополітики, які нині є дуже актуальними? Саме в дослідженнях цієї сфери Ви маєте наукові ступені.

– Мої тривалі студії, результатом яких є низка опублікованих монографій і досліджень з проблематики міжетнічних процесів і відносин, стосуються періоду кінця XIX – першої половини XX ст. Вони дають відповідь, як тодішні українці розуміли взаємодію етнічних груп і спільнот, як останні будували свої відносини та політику

стосовно українців. Історична доба, яку я вивчаю, є періодом зародження етнічних політичних акторів, кожен з яких досить по-різному трактував свою національну мету. Так поляки не приховували того, що хочуть здобути свою власну державу, а Галичина є виключно їхньої територією. Українська ж спільнота Галичини прагла своєї незалежності без польського впливу і домінування. Пригадаймо ще й німців чи румунів, вірменів. А єдиним народом, який не заявляв претензій на західноукраїнські землі, були євреї, які планували збудувати свою державу в Палестині чи Уганді. Для мене (як для дослідника) якраз найцікавіший період початку XX століття, коли відбувалися пошуки компромісу між українцями та етнічними меншинами, які на той час були більшістю. Найвідоміший факт – це «Буковинська згода» 1910 року, коли чотири основні етнічні групи змогли домовитися між собою щодо правил участі в Буковинському крайовому сеймі. У Галичині також були такі спроби 1914 року, коли політичні лідери українців і поляків домовилися про співвідношення їхнього представництва в Галицькому крайовому сеймі. У цьому випадку потужною фігурою, яка відіграла важливу роль у процесі домовленостей, був митрополит Андрей Шептицький. Всіма можливими способами (через церковний авион, через засоби масової інформації) він закликав українських політиків до порозуміння з польськими політиками і, напевно, йому це певною мірою вдалося. На літо 1914 року були встановлені правила гри скликання Галицького Крайового сейму. Але почалася Перша світова війна і «галицький» компроміс залишився «на папері», а його нереалізованість вилася в українсько-польську війну 1918–1919 рр., а згодом у етнічні чистки на Волині 1940-х років... Знову ж таки доба середини XIX – початку XX століття – це й період зародження і функціонування етнічних націоналізмів. Основою для пристоювання між народами нашого регіону було змагання за дефіцитні ресурси, політичну владу, соціально-економічні права, соціокультурні цінності. Найпоказовіша – «битва за землю», яка відбувалася між українськими селянами і польськими поміщиками та свреями-орендарями, які витісняли українське населення з його землі. Але це був період бездержавності нашого народу.

Нині інші реалії, в яких маємо свої згадані вище дражливі етнополітичні теми. Очевидним стає також процес внутрішньої російської експансії в Україні. Знову схрещуються

різні і «свої», і «чужі» націоналізми. Коли ми сьогодні чуємо, що треба російську мову зробити другою державною мовою в Україні, то мусимо нагадувати про те, що титульна нація в Україні – це українці, а Україна – незалежна держава українців. Своїм Основним Законом вона чітко визначає права і обов'язки етнічних меншин, які проживають в Україні і є її громадянами. Російська спільнота на нашій землі є етнічною меншиною і, вочевидь, не вона повинна диктувати етнічній більшості – українцям – що і як нам робити у своїй державі. Подумаємо тільки, а чи змогли б себе так вільно почувати, скажімо, французи в Німеччині чи німці у Франції? Диктувати, наприклад, свої умови мовної політики щодо участі в освіті чи в політичному житті? А в нас, бачте, це зводиться до удаваної толерантності і «захисту» російської мови, яка, мовляв, zagrożена зі сторони українців... Інше питання – це моральна сторона нашої політики і політиків, які в багатьох випадках ведуть відверто антиукраїнську діяльність і вводять суспільство в оману щодо праведності своїх дій. Тому і стала можливою така постановка питання про мови, свого роду проба ґрунту, а чи „достатньо” українці „упокорені”?

– За календарем історичних подій ми щойно відзначили 92 річницю Листопадового Чину, який призвів до створення Західноукраїнської Народної Республіки. Виборчі перегони, схоже, затьмарили цю подію.

– Досвід ЗУНР свідчив про два аспекти: про здатність у складних геополітичних умовах самоорганізуватися українським політичним фігурам і катастрофічну шкідливість політиканства в царині державного будівництва, що й призвело до швидкого падіння держави західних українців. Нині день 1 листопада досі не проголошений владою національним святом нашої держави. Ми його відзначаємо на регіональному рівні. А саме це свято могло б стати імпульсом акумуляції патріотизму, об'єднання українців довкола традицій новітньої державності. Знову ж таки, це є проявом громадянської позиції, якої на сьогодні ми не маємо ні з боку влади, ні з боку опозиції. Ми зараз зайняті вузькими проблемами, думаємо про мале, а не про велике майбутнє. Українська державність має принаймні 1000 років і 1991 рік є роком не проголошення, а відновлення нашої державності. Шлях України триває.

**Розмовляла Марта
Войцехівська-Павлишин**

ПОШУКИ, ДОСЯГНЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

«Нова стратегічна концепція НАТО»

9-10 грудня 2010 року в Івано-Франківську відбулася Міжнародна конференція експертів «Нова стратегічна концепція НАТО: перспективи та виклики для країн-партнерів у Центральній Європі»

Організували конференцію Центр інформації і документації НАТО в Україні, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Головне управління з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій Івано-Франківської обласної державної адміністрації, громадська організація «Центр політичного моніторингу».

На початку роботи конференції виступили та привітали учасників зібрання голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич, директор Центру інформації і документації НАТО в Україні Наталя Немилівська, проректор з наукової роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Іван Миронюк, начальник відділу Головного управління з питань туризму, євроінтеграції та інвестицій Івано-Франківської обласної державної адміністрації Лідія Худецька. Участь у роботі конференції взяли керівник відділу для роботи з країнами-партнерами Управління громадської дипломатії НАТО Мішель Дюре (у форматі відеоконференції), аташе з питань оборони Посольства Литовської Республіки в Україні Сігітас Буткус, аташе з питань оборони Посольства Латвійської Республіки в Україні Зігмундс Балодіс, керівник Інформаційного Центру НАТО із Тбілісі (Грузія) Вахтанг Цоцонава, профе-

сор Дагестанського державного університету (Махачкала, Росія) Алклич Алкличев, керівник Інформаційного центру міжнародної безпеки з Волгограда (Росія) Ігор Чернов, доцент Санкт-Петербурзького державного університету (Санкт-Петербург, Росія) Андрій Белоногов, експерт Міжнародного інституту гуманітарно-політичних досліджень (Москва, Росія) Олексій Пятковський, а також науковці, аналітики та експерти з проблем безпеки та міжнародних відносин з Донецька, Дніпропетровська, Одеси, Луцька, Львова, Києва, інших міст України.

Під час роботи конференції обговорено широкий спектр питань, які стосуються: • основних принципів і перспективної стратегічної концепції НАТО для країн Центральної і Східної Європи; • глобальної та регіональної безпеки в Чорноморському регіоні; • перспектив співпраці України та Росії в контексті їхніх взаємин з НАТО; • ініціативи Росії щодо розвитку нової системи європейської колективної безпеки; • варіантів для української безпеки в контексті позаблокового статусу тощо.

На початку роботи організатори та учасники конференції відповіли на запитання представників ЗМІ.

Наш. кор.

День середньовічної філософії

22.12.2010 року на філософському факультеті відбувся «День середньовічної філософії»

Зранку був час для навчання та наукових студій. Студентська конференція «Середньовічна філософія і смисложиттєві питання сучасності» відбулася за участі студентів 1-5 курсів філософського факультету з 9.00 до 11.00.

На великій перерві для проведення театралізованого дійства «Середньовіччя з нами» до студентів та викладачів «завітало» Св. Августин, Флорія, Св. Франциск, Інквізитор, Апофатика, Катафатика, Жриця, Софія, Жанна Д'Арк, Лицарі, Королева Схоластики, Блазень.

Не менш цікавим, на нашу думку, виявився тренінг «Схоластика і Містика – потреба Знати і Любити», який провела кандидат філософських наук Галина Дичковська.

Завершувався День середньовічної філософії вечірком «Принци і Принцеси». Тут діяли казкові персонажі Дракон, Інквізитор, Принцеса, Відьма, Лицарі, Принц, Королева Схоластики, Король Містики, Княгиня Українського Середньовіччя. Усе це було б неможливим без активного і творчого ставлення студентів другого курсу філософського факультету груп РЛ - 21 та ФЛ - 21.

Більш широко інформацію про цю подію ми повідомимо в наступному номері.

Галина Дичковська, кандидат філософських наук

Вітаємо перших лауреатів краєзнавчої премії

15 грудня цього року в приміщенні художнього музею відбулося урочисте засідання пленуму обласної організації спілки краєзнавців з нагоди першого вручення обласної премії імені Володимира Полека в галузі краєзнавства.

Перед початком урочистостей присутні могли насолодитися концертом класичної музики студентів Івано-Франківського музичного училища імені Д. Січинського. Заступник голови обласної державної адміністрації привітав лауреатів і вручив їм дипломи, почесні знаки і грошові премії. Першими лауреатами стали: професор Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника Володимир Грабовецький та доценти цього університету Петро Арсенич і Богдан Гаврилів. З вітальними словами виступили заступник голови обласної державної адміністрації Володимир Федорак, відповідальний секретар Національної спілки краєзнавців (м. Київ) Руслана Маньковська, голова обласної організації Національної спілки краєзнавців Михайло Косило. Руслана Маньковська вручила новоприйнятим членам Спілки квитки і значки, а Михайло Косило – грамоти переможцям учнівських краєзнавчих експедицій.

20 років... У звітах правління Спілки краєзнавців, III і IV з'їздах цієї громадської організації позитивно оцінюється діяльність Обласної спілки краєзнавців Прикарпаття, де відзначається значний вклад її членів у вивчення історичної пам'яті краю та видання значної кількості краєзнавчої літератури.

Академік П.Т. Тронько очолює республіканську редколегію з підготовки та видання книг «Реабілітовані історією». Починаючи з післявоєнних років, Петро Тимофійович постійно приїздив на Прикарпаття, де не тільки зустрічався з колишніми колегами по робо-

ті, але й виявляв інтерес до вивчення та збереження історико-культурної спадщини краю. Наприклад, 1989 року відбулася пам'ятна зустріч викладачів і студентів історичного факультету Івано-Франківського педагогічного інституту імені В. Стефаника (нині Прикарпатського національного університету).

П.Т. Тронько розповів, що коли наприкінці вересня 1939 року він прибув з Києва в Станіслав, то відразу включився в підготовку виборів депутатів Українських Народних зборів у Львові, на яких уже був депутатом від Назавизівського виборчого округу Надвірнянського району. Значний інтерес викликали його спогади про безпосередню участь у створенні першого вишу на Прикарпатті – Станіславського учительського інституту (пізніше – педагогічного), а також про співпрацю з відомими молодіжними активістами – братами Майданськими з приміського до Станіслава с. Опришівці, які (четверо братів) загинули в роки Другої світової війни.

Цікавою була також розповідь про організацію та його участь у складі Урядової делегації на Івано-Франківщині з відзначення сторіччя від дня народження Василя Стефаника, де П.Т. Тронько очолював ювілейний комітет за участю незабутнього Олеса Гончара, з яким він підтримував дружні стосунки ще з післявоєнних років.

В останні роки Петро Тронько, незважаючи на поважний вік, має ще одну патріотичну мрію – підняти з руїн 57 найвидатніших архітектурних пам'яток української історії та культури. З цієї метою створив і очолив благодійний Фонд імені Олеса Гончара. У книзі «Що ми залишимо нащадкам?», яка присвячена Герою України, академіку Петру Троньку, видатний письменник і патріот Олесь Гончар дав високу оцінку діяльності нашого ювіляра: «На прикладі життя і діяльності П.Т. Тронька ще раз переконуємося, що в колишній комуністичній партії були не тільки свавільники та злочинці, а більше людей чесних, працелюбних, сумлінних, які в тяжких умовах тоталітарної системи по можливості діяли в ім'я народу, боролись, гинули, але передавали нащадкам все гідне, світле в історико-культурних духовних надбаннях українського суспільства».

Юрій Угорчак

Наше здоров'я в наших руках

1 грудня в Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника відбулося відзначення Міжнародного дня боротьби зі СНІДом. За ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я щороку суспільству нагадують про загрозливі темпи зростання хвороби і важливість інформування щодо неї. В Україні ця проблема є досить гострою. На сьогодні тут проживає понад 360 тисяч ВІЛ-інфікованих людей.

ВІЛ-інфекція – захворювання, яке ослаблює імунітет людини. Воно вражає переважно молодих людей віком від 18 до 27 років. Головними чинниками розповсюдження ВІЛ серед молоді є вживання ін'єкційних наркотиків і незахищені статеві стосунки.

Долучився до боротьби зі СНІДом і Студентський Сенат Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Спільно з міськими організаціями, які борються з цією недугою, провів ряд заходів, спрямованих на поширення інформації про дану проблему. Це – лекції на тему СНІДу, роздача символічних меморіальних червоних стрічок і способів захисту від цієї страшної інфекції. Сенат ставить за мету проінформувати студентів університету про проблему та попередити поширення недуги серед молоді.

Андрій Шпак

ПОУВАЛЬСІ ОСІНЬ ЗАКРУЖЛЯЛА!

*Вгамуйся, музико!
Так владна ніч велить.
І подих вальсу затонув уже.
Втомився Бал...
Як діамантове намисто
В оксамиті,
Сховайте в пам'яті ці неза-
бутні миті.
Всього на рік лишаємо цей
зал.
Вернеться знову Галицький
наш Бал!*

України, заступник з виховної роботи декана філософського факультету, доцент Л.В. Борисевич. За традицією бал відкривав ректор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Богдан Костянтинович Остафійчук. Для учасників було запроваджено дрес-код: для дам – бальна або вечірня сукня повної довжини, для кавалерів – фрак або темний костюм. Цьогорічною родзинкою балу став майстер-клас танцю "Решето", що базувався на давніх гуцульських традиціях. Бал відвідала найстарша пара – подружжя Дарії та Івана

туту мистецтв під керівництвом Світлани Васірук та Юрія Скобеля. Танцмейстером був неперевершений Василь Шеремета, а також виступили заслужена артистка України Ольга Молодій, Ілона Федорко, Ірина Забігач, Христина Систалюк і Микола Бельбас, Надія Вівчарук. Порадували присутніх аспірантка університету Наталія Чашечнікова та загальний улюбленець і серцеїд Влад Яма, які виконали спеціальний танцювальний номер, що був приготований саме для цього чудового вечора. Також на балу відбувся показ весільних суконь від мережі салонів "Наречена", який демонстрували дівчата модельного агенства "Ювента", та показ хутрових виробів від салону "Тренто".

Сотні вальсуючих пар, музика світової класики – таким був цьогорічний Галицький бал 2010 в Івано-Франківську. Традиція його започаткування сягає кінця 15 століття. Уже вшосте студенти, жителі та гості нашого міста мали можливість поринути в епоху елегантної вишуканості та класичної досконалості. Шанувальники класичного танцю на весь вечір отримали можливість заглянути в минуле і відчуті себе частиною великої королівської родини. Мета заходу – популяризація забутих традицій Галичини та можливість доторкнутися до елітного мистецтва.

Остаповичів, які вперше вийшли на паркет ще в далекому 1938 році. Традиційно на балу обрані Княжна балу – Світлана Гундяк, кра-

ший макіяж – Наталія Стефанюк, Міс Версаль – Тетяна Киник, а кращою парою були визнані Наталія Лаврук і Андрій Серединський. Окрасою балу стали студенти ансамблю танцю "Дивоцвіт" Інсти-

Весь бал супроводжувала музика муніципального естрадно-симфонічного оркестру під керівництвом Валерія Чикіріса.
**Андрій Шпак,
Лілія Борисевич**

СПОРТИВНА МОЗАЇКА

Відлуння стартів спартакіади

Відлунали баталії ІХ спартакіади університету, вгамувалися пристрасті, забувся біль поразок і гіркота несправджених надій, вляглися оплески переможцям і призерам студентських змагань. Вже можна впевнено сказати про те, що рік 2010 фінішував за своїм

календарем, залишивши для нас незабутні добрі та теплі зустрічі, яскраві та переконливі перемоги.

Протягом змагального сезону наша студентська молодь взяла участь у ІХ Спартакіаді Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 2009-2010 н.р.

Найбільшу кількість призових місць зібрали студенти Юридичного інституту. В їхньому здобутку такі перемоги: з настільного тенісу (жінки і чоловіки) та шахів; другими були у волейбольному турнірі між жіночими командами, серед чоловічих команд з баскетболу; у чоловічому волейбольному супротиві ввійшли до трійки сильніших.

Упевнено виграла у своїх суперників збірна чоловіча команда фізико-технічного факультету. Так і сталася сенсація. Команда вперше завоювала звання переможця Спартакіади. Їй вдалося порушити традицію лідера, яка склалася і тривала довгий час між юристами та туристами. Для спортсменів «слабкої статі» (але сильнішої за спортивним духом) – дівчат з Інституту туризму традиція лідера залишилась незмінною. Юні волейболістки другий рік поспіль найсильніші.

Не обійшлося без святкування для переможців Спартакіади збірної команди Інституту природничих наук з плавання, котра зайняла перше загальнокомандне місце, залишивши позаду себе спортсменів «голубих доріжок» Інституту туризму.

Хочеться відзначити чоловічу збірну команду економічного факультету, яка у фінальному баскетбольному двобою здолала спортивний наступ баскетболістів Юридичного інституту.

У ІХ Спартакіаді університету серед елітних шахістів високу майстерність і тактику гри демонстрували знову ж представники Юридичного інституту та економічного факультету. Боротьба за шахову корону виявилась безкомпромісною. Юні гросмейстери поділили між собою перше-друге місце в командному заліку.

Слід відзначити збірні команди, які ввійшли до трійки призерів ІХ

Спартакіади. Це команди Юридичного інституту (чоловіки), факультету математики та інформатики (жінки) з волейболу; Педагогічного інституту (жінки), Інституту туризму (чоловіки) з баскетболу, Педагогічного інституту (жінки) і факультету математики та інформатики (чоловіки) з настільного тенісу; Педагогічного інституту (чоловіки) з плавання, філософського факультету і факультету математики та інформатики з шахів.

Серед спортсменів мало ракетки фортуна усміхнулася майбутнім юристам.

За підсумками результатів ІХ Спартакіади університету 2009-2010 н.р. визначилися загальнокомандні місця між навчальними підрозділами за турнірним становищем:

- Юридичний інститут – другий рік тріумфує на найвищій сходах п'єдесталу пошани;
- Інститут туризму посів другу сходику п'єдесталу;
- економічний факультет дістав третю сходику п'єдесталу пошани;
- факультет математики та інформатики – 4 місце;
- Педагогічний інститут – 5 місце;
- Інститут історії і політології – 6 місце;
- фізико-технічний факультет – 7 місце;
- Інститут природничих наук – 8 місце;

- філософський факультет – 9 місце;
- Інститут мистецтв – 10 місце;
- Інститут філології – 11 місце;
- факультет іноземних мов – 12 місце.

Не залишилися поза увагою інші збірні команди, які не вибороли призових місць, але за спортивним характером і сильним духом змагалися майже на рівних у фінальній частині змагань. Із них волейбольні команди Інституту історії і політології (чоловіки), Педагогічного інституту (жінки), чоловіча баскетбольна збірна фізико-технічного факультету, чоловіча команда Інституту мистецтв і жіноча збірна економічного факультету з настільного тенісу, збірна філософського факультету з плавання. Словом, ІХ Спартакіада університету фінішувала, а ювілейна Х Спартакіада 2010-2011 н.р. старту-

вала. Урочисте відкриття відбулося у вересневі дні на стадіоні „Наука”. Тут і визначилися перші переможці в легкоатлетичній шведській естафеті. У жіночих заїгах перемогою увінчалися спортсменки Інституту історії і політології, у чоловіків перемогою святкували легкоатлети Юридичного інституту. Нещодавно завершилися старты з плавання. Кращими плавцями визначено збірну команду Інституту туризму. Наступні змагання Х Спартакіади відбудуться в оновленому спортивному комплексі „Олімп”.

Завдяки зусиллям ректора Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, професора Богдана Остафійчука стало новим спортивне життя для студентів. На сьогодні в спортивному комплексі викладачі кафедри фізичного виховання проводять практичні заняття зі студентами. Придбано і встановлено необхідне спортивне спорядження для майданчиків з ігрових видів спорту, на яких будуть проводитися тренувальні заняття для збірних відділень університету. У спортивному залі спорткомплексу вируватимуть загальноуніверситетські Спартакіади, змагання та турніри зі студентською дружиною на більш сучасному та фаховому рівні. Колектив кафедри фізичного виховання має на меті і надалі популяризувати спортивно-масові заходи та спортивну роботу в секціях, щоб кращі спортсмени входили до складу збірних команд університету. Добрий результат у сучасному фізич-

ному вихованні і спорті – це продукт роботи колективу. Дуже б хотілося, щоб наша молодь росла і міцніла завдяки фізичним вправам, щоб український народ був здоровою нацією.

Тож бажаємо Вам, друзі, творчого неспокою, наполегливості та впевненості в здійсненні задуманого. Здоров'я, добра, злагоди, цікавих знайомств, які служать подальшим добрим стосункам між нами в новому році. З Новим роком та Різдва Христовим!

Михайло Семенов, головний суддя Спартакіади, викладач кафедри фізичного виховання
Роман Файчак, завідувач кафедри фізичного виховання

КРОКУЄ ПО ЗЕМЛІ РІЗДВО!

Різдво... Це найважливіша подія в історії людського роду, бо вона започаткувала християнську добу. Це свято і таємниче, бо Христос не пришов на світ, як інші володарі... А народився в сім'ї убогій, у «вертепі, де ягнята, на сіні». Народження Христа засвітило землю й небо якимсь новим життям. Тому Різдво називають святом радості та любові. Цікаву легенду про Христа розповів патріарх Київської і всієї Руси-України Володимир: «Як Ісус народився, то прийшли всі дерева кланятися йому. Серед них були і розкішні пальми, кипариси з півдня. І прийшла з півночі ялинка. Та, побачивши південних красунь, не наважилася підійти ближче. Стала осторонь. І Христос глянув саме на неї. І тоді вона засяяла різними кольорами і стала найкрасивішою серед усіх.

У цій легенді велика мудрість. Вона нагадує нам, що коли Христос загляне в нашу душу, то засяє вона новим життям, різними дарами, духовним багатством. На Різдво весь день співають колядок. Найперше колядують у церкві. Цей святый спів справляє на всіх найбільше враження.

*Дивная новина: нині Діва Сина
Породила в Вифліємі Марія єдина.
Не в царській палаті, а межі
бидляти, У пустини, у яскини,
треба нам всім знати. Яко Діва
Іста, Марія Пречиста І раждає,
і питає Його як Невіста.
На руках тримає і Йому співає
Всемогутнім Створителем
своїм називає.*

Люба Василечко

Любомир КЛІЦЬ

Новий рік до нас в гості іде,
А за ним – величаве Різдво.
Народився Христос,
Небо в зорях цвіте.
Україна вітає: «Славимо Його!»

Коляда промовляє на щастя й добро,
Чистим співом торкає
закутин душі.
Народився Христос, тож
славимо Його,
Сина Бога Живого на
вічній землі!

Коляда – спів небес,
закодована мить,
Слова-дива правічна краса.
Скільки жито-прожито в на-
дламах століть,
А вона невмируща і
вічно жива!

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)

Коректор: **Любов Максимів**
Верстка і дизайн: **Микола Пікуляк**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук
Любомир Кліць

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції